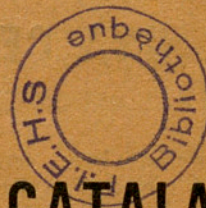

BUTLLETI DEL PARTIT SOCIALISTA CATALÀ

ANY 1 No. 3
Octubre
Desembre 1942
REDACCIÓ:
Apartado 8620
MEXICO, D. F.

LA TASCA A FER

El moviment d'alliberació nacional que representen les Comunitats Catalanes i les altres organitzacions germanes d'Amèrica, presidit pel Consell Nacional de Catalunya, radicada a Londres, ha sofert i sofreix encara les envestides de grups i homes que s'entesten a entrebancar aquesta acció internacional, empresa amb tant d'encert, i pretenen desfer tota l'obra realitzada per tal de tornar a l'activitat política que imposa la sotmissió a les directrius espanyoles, s'avé amb el règim autònom atorgat a Catalunya i representat per la Generalitat.

El noble afany que inspira el desig d'aconseguir la unitat dels catalans a l'entorn d'un programa capaç d'agermanar-nos i de fer-nos aparèixer als ulls de les Nacions Unides com la representació d'un poble que aspira a reconquerir la seva plena sobirania nacional, no ens ha de fer oblidar que el temps passa volant i que es poden presentar avinenteses que no convé desapropiar.

Cal, com a cosa imprescindible i urgent, establir les bases fonamentals que afermin d'una manera definitiva l'organització del nostre moviment alliberador, un cop ratificades les orientacions polítiques que han de regir les activitats del Consell Nacional de Catalunya. Hem de constituir definitivament aquest Consell, per tal que pugui presentar-se davant del món amb tot el prestigi i tota l'autoritat que necessita. I hem de donar al nostre moviment un contingut polític, econòmic i social, tal com fan els altres organismes representatius de països envaïts, establerts, com el nostre Consell Nacional, a la capital d'Anglaterra.

No n'hi ha prou amb dir que volem un règim de plena sobirania nacional per a Catalunya. Cal dir també l'ús que pensem fer d'aquesta sobirania; quin és el nostre esperit de convivència amb els altres pobles que seran alliberats de l'esclavatge feixista després de la victòria de les democràcies; què pensem dels problemes econòmics i de llur coordinació europea i mundial; quines són les directrius que, en

Un altre manifest

Hem tingut a les mans un manifest editat pel P. S. U. i signat per alguns ex-líders de l'agrariisme català a l'exili. Van llegir-lo tots els signants abans d'atorgar-li la seva conformitat? La pregunta ve a tomb perquè no podem estar-nos de creure que uns quants han estat sorpresos en la seva bona fe, sí és que el temps i les possibles mercès rebudes no han influït en ells d'una manera massa decisiva. En un mot: ens fa estrany de veure entre les signatures del manifest els noms de diversos amics —avui adversaris polítics— la conducta dels quals fou sempre digna i honorable.

Aquest manifest, com tots els que condimenta el rabadà iceista de torn, vol ésser una mena de paròdia tràgico-grotesca de les consignes més prodigades actualment a la Unió Soviètica, on pot justificar-les la lluita contra l'invasor nazi. Però mentre en aquell país els qui llancen les consignes suporten més o menys de prop els estralls de la guerra total, ¿no fa una mica de gràcia —potser fàstic i tot— que els ex-líders dels nostres pagesos, reunits de segur al voltant d'una tranquil·la taula de qualsevol cafè de Mèxic, de Cuba o de Colòmbia, signin un manifest en el qual s'ordena als camperols catalans que es juguin la vida a cada passa sabotejant el feixisme espanyol?

Creiem que tots els exiliats honorables s'emocionen en conèixer les gestes heroiques dels nostres sabotejadors antifranquistes; però creiem també que senten un dolor molt intens quan llegeixen les notícies relatives a la repressió de l'enemic. Perquè admirem tant el coratge d'aquells herois anònims, mai no hauríem pogut suposar que algú tingués prou cinisme per disposar, d'Amèrica estant, que segueixin, amb perill segur de la vida, sabotejant les comunicacions, fent tasca subversiva, destruint els ponts i les collites.

I si, en aquest cas, una tal inconsciència o manca d'ètica no podria tolerar-se ni que vingués dels qui, d'una manera efectiva i fins al darrer moment van combatre el franquisme —car avui només poden parlar a tota veu els companys que suporten a Catalunya el jou de l'invasor—, no cal dir com és un insult i una befa el fet que aquestes consignes siguin promulgades per uns individus que mai no visitaren cap front de guerra, ni com a simples turistes. Entre els signants del manifest es troba l'ex-Conseller d'Agricultura, Calvet. Aquest senyor, força dies abans que el Govern de Catalunya decidís passar la ratlla de França, empenregué una veritable cursa de velocitat. Anava a barrar el pas als falangistes? A organitzar el sabotatge que ara recomana als camperols catalans? No, no; res de tot això. Anava a l'estranger. Anava a l'estranger en la bona companyia d'un parent seu, desertor de l'exèrcit, i amb la sola dèria de posar a lloc segur la seva ben nodrida humanitat, i de posar-hi alhora els milers de lliures esterlines que hi havia dipositats a Londres per a comprar llavor de patata, els compta-corrents oberts als bancs francesos i les divises

(Segueix a la pag. 2)

el terreny social, voldríem donar a la nova legislació de la Catalunya independent.

L'esperit de convivència que presideix el nostre moviment alliberador fa que puguin treballar conjuntament en aquestes tasques patriòtiques nuclis polítics i homes de diversa ideologia. Si ens agermana l'ideal de refer la personalitat nacional de Catalunya, aquest mateix ideal ens ajudarà a trobar fórmules de coincidència que ens permetin redactar un programa

comú de ben ampli contingut polític, econòmic i social.

La tasca a fer, ara, és aquesta.

I, paral·lelament, cal intensificar la nostra acció internacional per tal que en un breu termini no hi hagi un sol país les institucions rectores del qual desconeixin o tinguin informes falsos de les aspiracions del nostre poble, de les seves característiques nacionals, del seu passat i de la seva actual condició de poble esclavitzat pel feixisme, com tants d'altres.

PER UNA CENTRAL SINDICAL CATALANA

LA DEMOCRACIA SINDICAL

Les teories dels pensadors que han militat en el camp obrer i socialista, des de Saint Simon a Marx, des de Robert Owen a Bakunin, han donat al proletariat militant les raons fonamentals del perquè de la seva actitud revolucionària i, a l'una o a l'altra vegada, l'orientació i la tàctica més encertades en moments transcendents; diem algunes vegades, i no pas sempre, perquè això no és possible, car equivaldria a l'existència d'una panacea miraculosa en la qual només poden creure els idiotes.

Però entre aquest reconeixement i el fet de convertir les teories en dogma rígid i immutable, hi ha la mateixa diferència que trobariem entre un home normal, corrent i, per tant, limitat en les seves possibilitats de percepció —l'home mitjà que examina uns fets, els relaciona amb la història i en treu unes conseqüències possibles— i un superhome d'estructura divina, capaç de donar-nos tot l'avenir resolt d'una manera infal·lible. Si nosaltres poguéssim creure en una cosa així, seríem catòlics practicants.

Personalment res no ens repugna tant com l'individu que es posa a discutir de política o d'economia i, donant-se-les d'erudit, apunta els

seus raonaments amb frases i conceptes d'algun teoritzant eminent o cerca a fer-nos creure que el seu parer és una mena de tornaveu de la doctrina més pura i més ortodoxa. Aquesta actitud, alhora idolàtrica i petulant, la trobareu molt accentuada en els tot just iniciats i en molts d'aquells que en les activitats normals de la vida pràctica mai no han excel·lit en res.

Aquests individus, si Marx i Engels no haguessin escrit el "Manifest Comunista" ni Bakunin "La política de la Internacional", els veuríem anar pel món esmaperduts, cercant una fórmula màgica que, si es fes trobadissa, resoldria d'un cop tots els seus dubtes, els llevaria la feixuga càrrega de pensar pel seu compte i encara, per torna, els donaria solucionats tots els problemes del futur; tan ben solucionats que ja mai més no els fóra demanat cap altre esforç que els ben naturals de menjar, dormir, treballar una miqueta i pontificar un bon xic.

Aquesta mentalitat ha creat un fanatisme irreductible. Avui no solament és molt difícil la convivència, en un mateix organisme sindical, de companys de concepcions ideològiques diferents, sinó que ho és també el manteniment de relacions en la vida

ordinària. ¡Com ens semblen irreal aquells bons temps de la "Unió Obrera del Arte de Imprimir", on feien tasca comuna, a despit de llurs profundes discrepàncies, companys tan significats com Felip Cortiella i Toribio Reoyo! En els sindicats metal·lúrgics es donava el mateix cas: Jové Sarroca, de tendència socialista, i Masgomeri, anarquista, convivia sense fregaments a l'organització dels lampistes; com a la dels mecànics s'agermanaven el radical extremisme de Ramon Arcs i la ponderació evolucionista de Francesc Viladomat.

El fet que en les nostres assemblees es produeixin discussions apassionades, vehements i tot, cadascú defensant les seves posicions, comporta almenys tres grans virtuts: s'aclareixen les idees, es perfila l'orientació més convenient i l'acord que s'obté al capdavant dels debats és sincer, entusiasta i fonamentat. Tot el contrari del que passa en aquelles organitzacions sindicals que algú ha convertit en redutes inacessibles per als companys que no pensen d'una manera determinada.

La demostració més clara que la democràcia sindical és una cosa saludable, àdhuc en els moments més difícils i més transcendents, la varem tenir l'any 1916. La secció de mecànics va adherir-se a la vaga dels metal·lúrgics, plantejant aquell any, mitjançant un acord presa per votació secreta en aquella cèlebre essemblea del diumenge o de gener al cinema Muntanya. L'assemblea fou una cosa èpica: la passió, desfermada a més no poder, alterava els nervis dels companys més serens. Només una vegada he vist posteriorment un acte com aquell: el míting de les Arenes, de Barcelona, l'any 1919, en el qual el company Seguí va fer valer la seva qualitat de gran dirigent sindical. Tot amb tot, de l'assemblea del cinema Muntanya va sortir-ne la vaga, decretada per més del setanta-cinc per cent dels afiliats al sindicat. I fou tan enorme la força moral d'aquell acord, que no calgué cap mena de pressió per aconseguir que els no afiliats l'acatessin.

Nosaltres voldríem que els treballadors de Catalunya ens trobéssim preparats per a les funcions que, de segur, ens reserva el futur. Per això ens creiem en el deure de propugnar el restabliment de la concepció democràtica sindical. Però aquesta preparació no existeix, i ens ho demostra la intolerància que massa sovint ens surt al pas; aquella orba intolerància que ens presenta com a enemic el company

Un altre manifest...

existents a la caixa de la FESAC de Barcelona. Tot això, i per afegidura l'abandonament de milers de rebassaires als camps de concentració de França.

Aquesta deserció, censurada en termes molt agres pel malaguanyat President Companys, ho fou també en una reunió que celebraren el dia 28 de gener del 1939, a les oficines de la Federació de Sindicats Agrícoles de Figueres, els membres del Consell Central de la FESAC que quedaven a Catalunya. En aquella junta, va acordar-se per UNANIMITAT l'expulsió de Calvet per traïdor, desertor i altres coses, i van assistir-hi i votar, entre d'altres, per molt que sembli que volem fer una plaseria, dos dels signants del manifest que comentem: l'ex-Conseller Pou i l'ex-pagès Torrents.

D'alguns altres signants també es podrien contar heroïques anècdotes, com la de cert ex-president de la Federació de Sindicats Agrícoles de Vilafranca, el qual, amb les presses, es va deixar l'equipatge al local de la Federació de Figueres... quan els feixistes encara no havien entrat a Mataró.

Si no ens dolgués el paper que estem malversant, podríem parlar una mica, així mateix, de la inajornable necessitat de refer la seva salut que va sentir de cop i volta, a pocs metres de la frontera francesa, el secretari agrari del P. S. U., Josep Torrents, justament quan els feixistes s'apropaven a Barcelona.

També parlariem de les gestes especials realitzades per una mena de rebassaire sintètic de nom Jaume Grau, primerament a Barcelona, durant els fets del maig del 37, i més tard al front.

Com que el P. S. U. creu, indubtablement, que aquesta mena de senyors poden donar consignes heroïques als pagesos catalans, no vacillem a demanar-li que ens torni a motejar de traïdors, desertors, etc. Això seria per a nosaltres una ben agradosa ratificació de l'honor que ens féu el P. S. U. quan ens ho digué per primera vegada. I, a més a més, ens deixaria en una definitiva tranquil·litat d'esperit.

JOAN PIE I CALBO.

que no pensa com nosaltres i que es val de tots els procediments —adhuc dels més rebutjables— per a fer-lo pensar d'acord amb la consigna.

Per a ingressar en una organització sindical obrera cal només, a dreta llei, una condició: ésser obrer. I per a restar-hi calen només aquestes dues coses: no anar contra els interessos de classe dels propis companys i complir els acords presos per majoria. Al seu torn, l'organització obrera ha d'esmerçar-se a respectar la llibertat individual i l'opinió dels seus afiliats, sense negligir, però, el sentit d'unitat i d'eficàcia progressiva que ha de presidir les seves tasques.

Qualsevol moviment sindical que aspiri a representar la classe treballadora, en tots els seus aspectes, haurà, cada dia més, d'organitzar-se democràticament. Haurà, doncs, de permetre el lliure joc de les opinions dels seus afiliats. La indústria actual ens imposa la necessitat d'adoptar noves tàctiques i ens obliga a transformar l'estructura orgànica dels sindicats d'acord amb el sistema funcional de la seva indústria respectiva.

Avui una organització sindical estructurada amb la mentalitat de l'època gremial no tindria cap eficàcia; així mateix, una organització sectària, encimbellada en un voluminós formulari de sentències, i frases fetes, i tractats de filosofia a l'abast de tothom, podrà, si arriba el cas, promoure molts aldarulls espectaculars, però esdevindrà fatalment inoperant quan es tracti de portar a la realitat projectes d'avenç fonamentals, si de primer no compta amb l'adhesió de tots els treballadors, tant els manuals com els tècnics.

JOAN FRONJOSA

Tres llibres
del nostre company

Pere Foix

publicats a l'exili

Problemas Sociales de
Derecho Penal
\$ 5.00

Catalunya, símbol de
llibertat
\$ 3.50

España desgarrada
\$ 3.00

DE CARA AL MON DE DEMA

LA TASCA DE RECONSTRUCCIÓ DEL GOVERN DE TXECOSLOVAQUIA A L'EXILI

*Declaracions del ministre de Reconstrucció
Econòmica del Govern de Txecoslovàquia, esta-
blert a Londres.*

1. Després de la guerra l'element obrer a les empreses serà més imprescindible que no ha estat fins ara.

2. Les activitats econòmiques del futur han de tenir en compte els interessos de la comunitat en general i no pas simplement els guanys particulars. A l'ensem caldrà descartar una teoria antiquada, segons la qual res no estimula tant l'esperit d'iniciativa i d'empresa com les utilitats privades que s'obtenen dintre el "lliure funcionament de les forces econòmiques".

3. La nostra economia, en el futur, ha d'ésser organitzada i planejada, no pas caòtica com era abans de la guerra.

4. Hem de nacionalitzar les mines, les indústries principals, el transport, les fonts d'energia natural i les fàbriques generadores d'electricitat, o bé traspasar-les a la propietat de l'Estat. També hem de nacionalitzar el Banc de l'Estat. Finalment, cal crear una nova base per al sistema complet.

5. Per tant hem de tenir present que la nacionalització i el traspàs dels negocis a la propietat de l'Estat no significa precisament que ens acostem a la justícia social, com demostra bé prou el model dels països feixistes, semi-feixistes o corporatius. Aquesta justícia depèn de les idees que governin la producció econòmica en general.

6. Caldrà concentrar tot l'esforç per tal d'évitar la fam i l'atur després de la guerra; fer innecessari el sistema de subsidis. Necessitem una política de treball i no pas d'assistència; però ja se suposa que el treballador haurà d'ésser pagat adequadament.

7. Admès el principi que l'economia no pot desassociar-se de la política, sembla evident que la seguretat del món i, sobretot, de les nacions petites, dependrà d'un sistema de seguretat col·lectiva, construït d'acord amb el que fou acceptat per les vint-i-sis nacions el mes de gener del 1942. Dintre l'estructura d'aquesta seguretat col·lectiva, la millor solució dels problemes regionals, econòmics i polítics de Txecoslovàquia es trobarà en la constitució d'una sèrie d'Estats, del Bàltic a l'Adriàtic, la base dels quals sigui l'amistat amb la Unió Soviètica.

8. Continuar i intensificar la política social de la Primera República. Elevar fins on sigui possible el nivell de vida de la població. Quant a la política de progrés social, caldrà millorar les disposicions promulgades al llarg de la Primera República, tals com la Llei sobre les oficines de col·locació, els sistemes d'assegurança social, les bases per als comitès de fàbrica, la legislació sobre la durada del treball, els convenis col·lectius, els principis fonamentals del sistema d'assistència als obrers en atur i la reglamentació de la inspecció. Caldrà, a més a més, adoptar mesures relatives al benestar de la joventut i al problema de l'aprenentatge.

9. També caldrà dedicar una atenció molt especial al problema de la salut pública i al de l'educació.

Avui, al món, tots els camins porten al socialisme
o a la dissolució social.

H. G. Wells.

LA COMMEMORACIO DE L' ONZE DE SETEMBRE A LONDRES

A l'estatge del Casal Català, de la Gran Bretanya, va celebrar-se el diumenge dia 13 de setembre l'acte commemoratiu de l'Onze de Setembre del 1714. Hi assistiren el President del Consell Nacional de Catalunya, senyor Carles Pi i Sunyer, membres del Consell, la Junta del Casal i gairebé tots els catalans residents a Londres.

El parlament final fou pronunciat pel nostre amic l'enginyer Ramon Perera, membre del Consell Nacional de Catalunya. Reproduïm amb goig un dels darrers fragments del seu discurs.

L'heroica defensa de Barcelona contra el setge de més de sis mesos que hagué de sofrir en 1714, no s'inicià amb una distribució uniforme de suport entre els diferents estaments socials.

El 5 de juliol del 1713 els Braços de les Corts es reuniren a Barcelona per tal de decidir si havien de sotmetre's a rebel·lar-se contra la política borbònica. Mentre la noblesa i la clerecia, per una majoria de dos vots, es decidien a favor de la sotmissió, el Braç popular acordava anar a la lluita per 78 vots contra 45. Veiem, doncs, com la solució del problema que hi havia pendent no afectava de la mateixa manera els diferents estaments socials. El progrés de les llibertats individuals, les franquícies del comerç, els gremis, es trobaven en perill de desaparèixer molt més que no pas les condicions socials pròpies de la classe noble i de la clerecia. Abans de seguir endavant vull fer, però, la justícia d'esmentar un fet molt notable: veient la majoria de vots a favor de la resistència contra la dominació borbònica expressada pel Braç popular, el Braç de la noblesa va reconsiderar la seva decisió i es posà sense reserves al costat del poble.

Així és com a Catalunya, ja aleshores, per bé que d'una manera incipient, es produeix una concatenació entre les resolucions de tipus nacional i les derivades de la diferència de visió dels problemes socials. Alhora que s'estén el capitalisme, les lluites de profund caràcter nacional sempre tenen un caire de moviment de la burgesia. I no és pas que la classe proletària es desinteressi dels problemes de l'opressió nacional. La dife-

rència de posició rau en el fet que la burgesia mira les lluites de tipus nacional com un fi, el qual es condensa en la dominació d'una nacionalitat damunt d'una altra per tal d'assegurar profits i avantatges d'explotació; mentre que el proletariat ha d'interessar-se a resoldre les qüestions nacionals com a mitjà per a poder resoldre els seus problemes de classe. La limitació de llibertats, la repressió de l'ús de la llengua materna, les restriccions en matèria d'ensenyament, són condicions que retarden el desenvolupament intel·lectual de la classe obrera.

Però quan en el camí de les lluites nacionals s'entreveu que la massa obrera es troba a prop d'aconseguir beneficis de classe, aleshores les masses burgeses, que inicialment donaren escalafó al moviment nacional, solen recular, daleroses de lliurar-se a la defensa de llurs interessos. Sabem bé prou que això ha passat també a Catalunya.

Recordo el meu primer desengany en relació amb aquest fenomen. Se'n va a dinou anys enrera. Jo era prou jove aleshores per a saber-me de cor les corregudes sota els sabres de la policia. Com sempre anàrem aquell any a l'homenatge a Rafael Casanova. La policia s'havia emparat d'aquell tros de Ronda i hom no podia apropar-se al monument. La imaginació col·lectiva trobà aviat la solució escaient: ficar-se als autobusos, pujar a l'imperial—que aleshores encara eren sense cobrir—i, en passar per davant de l'estàtua, posar-se dret tothom, com un sol home. Això donà lloc a més seriosos incidents, i tots recordem les gestes de la policia en aquell memorable 1923. L'esperit simplista i entusiasta amb què la joventut d'aleshores creia que contribuïa a donar fe de vida de l'opinió popular en suport de la força representativa de la Mancomunitat, sofrí una profunda desil·lusió. Jo recordo com fou de gran la meva sorpresa quan, pocs dies després de l'alçament de Primo de Rivera, llegia que la Mancomunitat feia acatament al dictador.

Més endavant, quan Catalunya tingué un major avenç dintre el seu règim d'Estatut, al qual incorporava millores de tipus social, foren precisament les organitzacions polítiques adaptades a la idea de representar les classes benestants les qui, deixant de banda l'ideal català i portant a terme la seva acció contra la Llei de contractes

de conreu, corrien a Madrid a fer de pidolaires. I més tard, pel febrer del 1936, els qui pocs anys abans es deien "catalanistes" anaven de bracet amb els autèntics representants d'aquella "gent tan ufana i tan superba" de la qual ens parla la cançó. Això va fer, tanmateix, que els individus més conscients d'aquelles classes socials es solidaritzessin amb la causa del poble.

Tot això demostra el que deïem abans: quan a un moviment de reivindicació nacional s'incorpora un sentit de millorament social, amb la qual cosa tal reivindicació nacional esdevé un mitjà en comptes d'un fi, aleshores la classe organitzada benestant no dubta gairebé mai a sacrificar la causa nacional en benefici de les prerrogatives d'estament de classe.

—o—

Voldria ara resumir els punts que m'han guiat en les consideracions anteriors, encara que potser la repetició sigui entjosa.

Ens trobem fora de Catalunya, però no hem vingut a l'estranger a passar unes vacances. Jo sé prou bé que la tasca seriosa i la paraula final l'ha de realitzar i l'ha de dir el mateix poble de Catalunya. Que això, però, no serveixi d'excusa per a negligir el treball d'irradiació. Entre els qui ens trobem aplegats ací hi ha gent provinent de totes les professions: intel·lectuals, artistes, homes de ciència. Tenim variants ideològiques quant a l'aplicació pràctica de solucions a problemes determinats. Però jo pregunto si algú de nosaltres ha pensat limitar aquesta feina de contacte amb l'exterior, dintre les possibilitats de l'esfera de treball i de relació oberta a les activitats de cadascú.

Cal que estem preparats, no fos cas que perdéssim les possibilitats que el futur pugui oferir a casa nostra. Els esdeveniments marxen de pressa: que no quedi per al darrer moment el desenvolupament de l'esforç màxim; en altres avinenteses això ha cosat car a Catalunya. Que la història no digui cap més vegada que férem una acció enèrgica, però que la férem tard.

Finalment, atenguem la tercera consideració que he remarcat. Som conscients que cal resoldre el nostre problema nacional, però en veure de fer-ho adoptem línies d'estructura moderna i de cara al futur. No volgüem escarraçar-nos en la tasca inútil d'adobar amb pegats situacions que ja pertanyen al passat. Això no faria sinó retardar la solució definitiva.

